

GANG I SOCIAL ØKONOMIEN

— Guide til hvordan kommuner kan styrke socialøkonomi, skabe vækst og social merværdi

SELVEJE DANMARK

—
Brancheforeningen for
selvejende organisationer

HVORFOR SATSE PÅ SOCIALØKONOMI

I Selveje Danmark arbejder vi for at få flere og stærkere socialøkonomiske virksomheder. Det gør vi, fordi socialøkonomiske virksomheder opererer med en dobbelt bundlinje, hvor de både gør en særlig indsats for fx handicappede, ældre, børn eller socialt udsatte samtidig med, at de driver en sund forretning.

Derfor er det også positivt, at kommuner rundt omkring i landet er begyndt at se værdien i at samarbejde med socialøkonomiske virksomheder.

For kommunerne er afgørende medspillere i kampen for mere socialøkonomi, og de har mange strenge at spille på. De kan øge handlen med dem, indgå partnerskaber eller omdanne kommunale institutioner til socialøkonomiske virksomheder og på den måde skabe vækst og social merværdi.

Nogle kommuner er langt, andre er endnu ikke startet. Formålet med denne pjece er derfor at vise vej og inspirere interesserede kommuner til at sætte gang i den socialøkonomiske vækst i deres lokalområde. Det gør vi ved at tage udgangspunkt i nogle af de gode eksempler på samarbejder mellem kommuner og socialøkonomiske virksomheder, vi allerede kan se rundt omkring i landet. Derfor har Selveje Danmark udarbejdet denne pjece i samarbejde med Silkeborg, Odense, Kolding og Slagelse Kommune.

Rigtig god læselyst.

HVAD ER SOCIALØKONOMI

Socialøkonomisk virksomhed, non-profit organisation eller selvejende institution. Kært barn har mange navne. Konceptet er ikke nyt, men kommunerne er de senere år begyndt at få øjnene mere op for de muligheder, der ligger i at styrke socialøkonomien, herunder ikke mindst potentialet i at skabe arbejdspladser til borgere på kanten af arbejdsmarkedet. Regeringens definition på en socialøkonomisk virksomhed lyder: ”En privat virksomhed, der driver erhverv med det formål – gennem sit virke og indtjening – at fremme særlige sociale og samfundsgavnige formål”.

En socialøkonomisk virksomhed drives med andre ord som en privat virksomhed på normale markedsvilkår. Men der er tale om en ‘not-for-profit’-virksomhed, der først og fremmest har et almennyttigt formål. Et overskud bliver ikke delt ud til en ejerkreds, men bliver i stedet geninvesteret i egen virksomhed – eller investeret i andre almennyttige formål. Socialøkonomiske virksomheder bliver typisk opdelt i to kategorier. Dem der arbejder:

- med en målgruppe, som har svært ved at finde vej ind på det ordinære arbejdsmarked pga. sygdom, handicap eller sociale udfordringer.
- for en målgruppe eller sag med et socialt, kulturelt, sundheds-, eller miljømæssigt sigte. Dette kan ske gennem virksomhedens aktiviteter, produkter, serviceydelser eller sociale overskudshåndtering. En socialøkonomisk virksomhed kan naturligvis både arbejde med og for en målgruppe.

HVAD ER DEN OFFENTLIGE GEVINST

Socialøkonomiske virksomheder kan være en vigtig brik i at opnå flere af kommunens strategiske såvel som praktiske mål, fordi de kombinerer forretning med et socialt formål. Fordelene er blandt andet et mere rummeligt arbejdsmarked, bedre velfærd for udsatte borgere, jobskabelse, at virksomhedernes eventuelle overskud geninvesteres i formålet og ikke mindst sammenhængskraft blandt i lokalområdet.

De kommuner, som satser på socialøkonomien, ser en lang række fordele ved det. Flere virksomheder og færre udsatte ledige borgere betyder færre udgifter til overførselsindkomster og flere skatteindtægter. Derudover ligger det i selve konstruktionen af en socialøkonomisk virksomhed, at den geninvesterer et evt. overskud i formålet eller virksomheden.

”Et af hovedargumenterne bag, at vi i Silkeborg Kommune satser på socialøkonomi er det, vi kalder det økonomiske kredsløb. Når folk går fra overførselsindkomst til at få et arbejde, sparer kommunen ikke kun den givne ydelse. Kommunen får mere i indkomstskat, og familien får også et større rådighedsbeløb i husholdningen. Det er godt for det øvrige erhvervsliv i kommunen. Det er en økonomisk gevinst for kommunen, som er mærkbar, vi snakker millioner ind i kommunekassen.”

John Kvistgaard, projektleder på det socialøkonomiske område i Silkeborg Kommune.

1. I Hedehusets café sælges der dagligt sandwiches, som er smurt af STU-linjen Køkken og Café. **2.** Kluge hænder fremstiller bl.a. børster og tekstiler hos Blindes Arbejde. **3.** Hos Kilden i Incita laves der bl.a. mini-økosystemer, der skal sælges som gaver eller pynt til hjemmet. **4.** Der produceres TV, Radio og Animation til Glad Fondens TV-station, som er for og med udviklingshæmmede.

HVILKE MULIGHEDER HAR I SOM KOMMUNE

Kommuner har fx med den nye udbudslov fået nye muligheder for at understøtte socialøkonomiske initiativer. I afsnittet her vil vi fortælle om noget af det, man som kommune bør have for øje.

En strategi er et godt værktøj

I 2016 havde knap hver fjerde kommune (svarende til 23 kommuner) vedtaget en strategi for socialøkonomiske virksomheder¹. Nogle har udarbejdet en egentlig strategi for socialøkonomiske virksomheder, andre har forankret deres strategi i beskæftigelses- eller erhvervspolitikken. Nogle kommuner starter med en strategi, mens andre kommuner prioriterer at samle information hos de lokale virksomheder, samle input ude hos socialøkonomiske virksomheder – og generelt prøve forskellige ting af - inden de når til strategien. Uanset om en kommune starter oppefra eller nedefra, kan det være en god idé at lægge en strategi for at fastholde politisk fokus. Kolding Kommune har netop lanceret sin 3. strategi for socialøkonomi, og kommunen mener, at strategiarbejdet er en måde at fastholde fokus på emnet og sikre udvikling:

”I Kolding har vi jo lavet vores 3. strategi og det er helt tydeligt for os, hvor vi udvikler os hen. Vi er gået fra at fokusere benhårdt på at få lokale iværksættere til at starte socialøkonomiske virksomheder, til i version 2 også at have fokus på at få store nationale socialøkonomiske virksomheder til at slå sig ned i Kolding, og nu med den 3. version har vi tilmed fokus på at udvikle små og mellemstore virksomheder i.f.t., så de kan ansætte nogle af de mest udsatte borgere. Så vi bygger hele tiden på.”

Birte Muhs, udviklingschef i Kolding Kommunes Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning.

I Slagelse Kommune har arbejdet med socialøkonomi ikke startet med strategien, men har taget afsæt i en konkret udfordring på beskæftigelsesområdet omkring fleksjob og minifleksjob:

”Vi ønskede at give en chance til mennesker, som gerne ville arbejde, men af forskellige grunde ikke har mange chancer på det ordinære arbejdsmarked. Udfordringen blev formuleret i en business case, som samtidig sikrede understøttelse og fremmelse af socialøkonomiske virksomheder og initiativer i deres idé- og opstartsfasen. Vi har arbejdet med socialøkonomien nu i ca. 2,5 år, og nu ønsker vores politikere en strategi for området, som vi fremlægger efter sommerferien.”

Vibeke Dømler Beske, specialkonsulent i Center for Arbejdsmarked og Integration i Slagelse Kommune.

Kommunernes mulighed for at yde støtte til socialøkonomisk virksomhed

Som kommune kan I gøre rigtig meget for at bakke op om socialøkonomi, selvom det som udgangspunkt er ulovligt at yde støtte til udvalgte socialøkonomiske virksomheder. At støtte konkrete virksomheder er nemlig i strid med bl.a. kommunalfuldmagtens forbud mod kommunal støtte til enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder. Støtteforbuddet gælder, uanset om støtten har karakter af direkte økonomisk støtte eller mere indirekte støtte i form af fx udleje af fast ejendom til under markedspris eller køb til en pris, der overstiger markedsprisen.

Alligevel har I som kommune en række muligheder for at bakke op om socialøkonomiske virksomheder. Markedsprisen fastsættes nemlig som den pris, som kommunen til en uvildig tredjemand kan sælge eller udleje til. I visse tilfælde er der ikke et reelt marked for udleje af en bygning, og her vil markedsprisen derfor kunne være ganske lav, uden at der dermed er tale om ulovlig kommunale støtte ved en billig husleje. En kommune med mange tomme bygninger kan med andre ord med fordel tilbyde lokaler til socialøkonomiske virksomheder til meget lav leje.

1. Mandag Morgen 2016: ”Det socialøkonomiske danmarkskort”.

Vibeke Dømler Beske, specialkonsulent i Center for Arbejdsmarked og Integration i Slagelse Kommune.

Birte Muhs, udviklingschef i Kolding Kommunes Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning.

SLAGELSE KOMMUNE MATCHER SOCIALØKONOMISKE VIRKSOMHEDER MED ORDINÆRE VIRKSOMHEDER

Slagelse Kommune har erfaring med at understøtte samarbejder mellem socialøkonomiske virksomheder og ordinære virksomheders CSR-indsats og forretningsmodel. Det skaber gensidig glæde og gavn for virksomhederne og har den store fordel for kommunen, at der skabes fleks- og minifleksjob, som der ellers er mangel på.

Da den socialøkonomiske virksomhed FriRum Labs fx søgte efter lokaler til opstart, opstod muligheden for et samarbejde med Vestsjælland Centeret /DEAS. FriRum Lab hjælper børn og unge til at udvikle kompetencer ud i innovation og kreativitet gennem arbejde og leg med genbrugsmaterialer. Vestsjælland Centeret /DEAS stiller lokaler til rådighed, og FriRum Lab inviterer centerets gæster til workshops på åbne søndage. Sammen sætter Vestsjælland Centeret og FriRum Lab bæredygtighed, innovation og kreativitet på dagsordenen.

Slagelse Kommune har hjulpet virksomhederne til at finde hinanden og bistået med at skrive samarbejdsaftalen.

KOLDING KOMMUNE SKABTE 17 NYE FLEKSJOB MED SOCIALØKONOMISK UNDERLEVERANDØR TIL BIBLIOTEKET

Da aftalen med Kolding Kommunes tidligere underleverandør af serviceydelser udløb, så kommunen en mulighed for at skabe plads til en socialøkonomisk leverandør. Kommunen lavede derfor et målrettet udbud til socialøkonomiske virksomheder. Det blev den socialøkonomiske virksomhed Virksomhedsporten, som vandt udbuddet, og det betød, at 2 helt almindelige jobs på ordinære vilkår blev forvandlet til 17 fleksjob. På den måde fik kommunen skabt plads til nogle af de borgere, som ikke kan varetage et arbejde på ordinære vilkår.

RÅD OG VEJLEDNING

En anden mulighed, som en kommune har, er at yde en generel støtte til erhvervslivet i kommunen. Det vil sige en støtte, som kan komme alle virksomheder til gode, eller som har hjemmel i erhvervsfremmeloven, jf. lovens §§ 12 og 13. Det kan fx være at tilbyde information og vejledning om start, drift og udvikling af virksomheden. Det kan – ligesom resten af det lokale erhvervsliv – også komme socialøkonomiske iværksættere og nye virksomheder til gode. Derudover kan kommunen ansætte medarbejdere med ekspertise inden for socialøkonomi, som kan vejlede specifikt om det område til alle interesserede.

”I Silkeborg Kommune har vi etableret én indgang til socialøkonomi. Vi hjælper alle med at finde de rigtige løsninger, så der ikke er nogen som går fejl i systemet. Alle bliver hjulpet, og får et svar på deres spørgsmål. Det kan være et møde med vores indkøbere, eller et møde med vores jobcenter, eller hvordan man etablerer sig som virksomhed.”

John Kvistgaard, projektleder på det socialøkonomiske område i Silkeborg Kommune.

Øremærk støtten til formålet

Der findes nogle undtagelser til det generelle forbud mod at yde støtte til udvalgte virksomheder. Kommuner kan helt undtagelsesvist yde støtte til virksomheder, der varetager opgaver, som kommunen selv lovligt kunne varetage, herunder fx beskæftigelsesindsatsen. Det er dog en betingelse, at støtten øremærkes til formålet fremfor en bestemt virksomhed. Kommunen skal derfor også føre kontrol med, at støtten kun anvendes til det pågældende formål. Hvis kommunen køber en ydelse er det ikke støtte.

Herudover er der i en nyere udtalelse fra de kommunale tilsynsmyndigheder i den såkaldte Fair Trade-sag åbnet op for, at kommuner i visse tilfælde kan yde (indirekte) støtte til enkelt-virksomheder. Baggrunden skal være, at den konkrete virksomhed varetager et samfundsansvar, der anses for ”generelt anerkendelsesværdigt”, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse af 13. maj 2013. I sagen blåstempler ministeriet, at kommuner køber ”dyrere” ind, hvis kommunen med indkøbet påtager sig et generelt samfundsansvar og agerer som rollemodel. Udtalelsen kan på den måde anses som udtryk for, at kommuner i visse tilfælde også lovligt kan yde støtte til socialøkonomiske virksomheder, hvis der hermed varetages et anerkendt samfundsøkonomisk ansvar.

Udbudspligt ved kommunernes indkøb af ydelser fra virksomhederne

Hvis en kommune køber ind for under 1, 5 mio. kr.^{2,3} ad gangen, kan kommunen som udgangspunkt selv vælge, hvem der købes fra. En sådan kontrakt vil typisk gælde for 3-4 år, og det indebærer naturligvis, at de almindelige principper om saglighed, lighed og forsvarlig forvaltning af kommunens midler skal være opfyldt. Efter omstændighederne kan kommunen også prioritere at købe ind fra en socialøkonomisk virksomhed, hvis kommunen med dette indkøb samtidig varetager nogle tungtvejende saglige kommunale interesser. Men det kræver, at de socialøkonomiske virksomheder bliver gjort synlige for kommunen. I Odense Kommune har man derfor etableret en leverandørportal for socialøkonomiske virksomheder:

”Odense Kommune vil sammen med SØV-virksomhederne afdække potentielle samarbejds- og indkøbsområder. Det handler om at finde hinanden og i fællesskab definere SØV-egne opgaver dels ud fra Odense Kommunes Udbudsplan, men også ud fra en liste over SØV-egne opgaver. Det handler om at være synlige for hinanden – kommunens opgaver og de SØV-virksomheder der vil kunne løse disse opgaver.”

Cecilie Schwartz Forby, udbudschef, Odense Kommune.

2. 1.558.409 kr. i 2017.

3. Hvis der er tale om såkaldte ”light-ydelser”, vil tærskelværdien dog være ca. 5, 5 mio. kr., jf. udbudslovens afsnit III.

Cecilie Schwartz Forby, udbudschef, Odense Kommune.

John Kvistgaard, projektleder på det socialøkonomiske område i Silkeborg Kommune.

ODENSE KOMMUNE HAR STYRKET SOCIALØKONOMIEN GENNEM LEVERANDØRPORTAL

Odense Kommune har etableret en elektronisk leverandørportal, hvor socialøkonomiske virksomheder kan lade sig registrere, og hvor kommunens indkøbere har mulighed for at matche kommende indkøb.

Odense Kommune mener, at en sådan portal kan bidrage til at skabe flere job på særlige vilkår, så også de borgere, der ikke kan arbejde på ordinære vilkår, kan finde en vej ind på arbejdsmarkedet.

Med det nye tiltag, hvor kommunen inddrager sociale hensyn i deres indkøb, giver de virksomheder med en social profil en mere direkte indgang til kommunen.

Leverandørportalen bliver brugt til at fremsøge virksomheder med en socialøkonomisk profil for derefter at matche dem med de indkøb, Odense Kommune planlægger i form af både mindre og større opgaver.

SILKEBORG KOMMUNE GIVER ORLOV TIL ANSATTE, SOM VIL STARTE SOCIALØKONOMISK VIRKSOMHED

Hvis man er medarbejder i Silkeborg Kommune, og går rundt med en iværksætter i maven, så har man mulighed for at få orlov med fuld løn i tre måneder, hvis den virksomhed, man ønsker at starte er socialøkonomisk. Det er en del af strategien for at skabe flere socialøkonomiske virksomheder i kommunen.

I Silkeborg Kommune har man nu målrettet arbejdet med socialøkonomi i cirka 2 1/2 år. I dette tidsrum er der 23 virksomheder, som har valgt at etablere sig med eget cvr nummer. Disse virksomheder har tilsammen 84 ansatte i fleks- eller skånejob samt 39 i øvrige forløb/allerede etablerede forløb. 3 virksomheder har lavet en indkøbsaftale på kommunens indkøb og ligger på kommunens indkøbsportal.

Efter udbudsloven skal en kommune gennemføre et udbud om indkøb af tjenesteydelser eller varer, inden tildeling til en privat aktør (fx en socialøkonomisk virksomhed) hvis aftalens værdi overstiger godt 1,5 mio. kr.⁴ En kommune kan altså ikke tildele en kontrakt eller indgå en samarbejdsaftale direkte med en socialøkonomisk virksomhed, hvis aftalens værdi overskrider det beløb. Kontraktens værdi skal beregnes i forhold til den samlede anskaffelse. Der foreligger en samlet anskaffelse, når der er en indholdsmæssig og tidsmæssig sammenhæng mellem flere kontrakter. Hvis indkøbet handler om flere forskellige ydelser uden indholdsmæssig sammenhæng, fx produktion af en vare og bestilling af en tjenesteydelse som fx rengøring, vil der typisk ikke være indholdsmæssig sammenhæng. Det vil i denne situation derfor kunne være sagligt at beregne værdien af de to kontrakter hver for sig og dermed holde sig under tærskelværdien.

Reserverede kontrakter

Den nye udbudslov giver specifikke muligheder for i højere grad at handle og samarbejde med socialøkonomiske virksomheder. Med udbudslovens §§ 54 og 190 har kommunerne reel mulighed for at reservere kontrakter til socialøkonomiske virksomheder inden for bestemte områder.

Reserverede kontrakter efter de såkaldte light-regler

Efter § 190 er muligheden for at reservere kontrakter begrænset til udbud inden for sundheds-, social- og kulturområdet, herunder fx vedrørende sociale foranstaltninger for børn, ældre og handicappede.⁴ Kun socialøkonomiske virksomheder, der opfylder en række nærmere definerede betingelser om blandt andet formål og geninvestering af udbytte, vil kunne byde på de reserverede kontrakter. En reserveret kontrakt kan dog kun tildeles en socialøkonomisk virksomhed for en 3-årig periode, og en virksomhed, der har fået tildelt en kontrakt inden for de seneste 3 år, kan ikke deltage i et nyt udbud af den samme ydelse.

Men der er andre muligheder for at fortsætte samarbejdet med den givne socialøkonomiske virksomhed. Virksomheden kan med afsæt i den tildelte opgave på tre år bruge tiden på at opbygge sit eget tilbud, som virksomheden også kan sælge til andre kommuner. Når kontrakten efter de tre år udløber, kan kommunen fortsætte samarbejdet med den socialøkonomiske aktør på samme vilkår, som når kommunen handler med andre aktører på fx. beskæftigelsesområdet. Kommunen kan med andre ord gennem en reserveret kontrakt være med til at styrke opbygningen af en socialøkonomisk virksomhed, samtidig med at kommunen får løftet de opgaver, der skal løftes og udbyde kontrakten på almindelige vilkår efterfølgende.

Reserverede kontrakter efter de almindelige udbudsregler

Efter udbudslovens § 54 kan der også ske reservering af kontrakter til socialøkonomiske virksomheder, hvor mere end 30 % af de ansatte er enten handicappede eller ”dårligt stillede personer”. Det er altså en god mulighed for at vælge socialøkonomiske virksomheder, når man som kommune køber ind. Det har ingen betydning for en kommunes mulighed for at reservere kontrakter til socialøkonomiske virksomheder, om de er registrerede eller ej. Bestemmelsen om reserverede kontrakter kan derfor ikke bruges til at begrænse udbuddet kun til registrerede socialøkonomiske virksomheder, da det, ifølge loven, ville være usaglig forskelsbehandling.

4. Reglen finder anvendelse i forhold til udbud efter de såkaldte ”light-regler”. Sådanne udbud skal alene foretages ved en grænseværdi på over 5,5 mio. kr.

-
1. Der er gang i køkkenet på Harresø Kro.
  2. På Café Frida i Aarhus får unge sårbare kvinder medansvar for gode caféoplevelser.
  3. På snedkerværkstedet hos HKI kan udsatte borgere styrke deres kompetencer.
  4. STU- elever i en anden verden hos Specialisterne.

FRA OFFENTLIG INSTITUTION TIL SOCIALØKONOMISK VIRKSOMHED

Afknopning er også en mulighed til at understøtte socialøkonomi. Her overgår driften af en offentligt finansieret serviceopgave fra kommunen til en eller flere socialøkonomiske virksomheder, som fx etableres med tidligere kommunalt ansatte. Den socialøkonomiske virksomhed er ikke desto mindre fuldstændig løstrevet fra det offentlige og må fx ikke støttes med startkapital. Det er ofte kommunen selv, som tager initiativet til afknopning på baggrund af et politisk ønske om at understøtte socialøkonomisk aktivitet i kommunen. Kommunen bevarer det politiske ansvar for en lovbestemt kommunal opgave, selvom den overlades til en socialøkonomisk virksomhed. Kommunen skal ved afknopning være opmærksom på reglerne om støtte, udbud mv.

Afknopningen kan udføres på forskellige måder. Hvis man som kommune har en opgave, som man mener bliver løst bedre på socialøkonomiske hænder, står det en frit for at foreslå en eller flere socialøkonomiske virksomheder at tilbyde at løse den pågældende opgave. Derefter kan kommunen nedlægge sin egen ydelse eller produkt og i stedet købe det hos socialøkonomiske virksomheder. Hvis opgavens værdi overstiger tærskelværdien, skal opgaven naturligvis i udbud.

OPLÆG TIL DEBAT

Vi håber, at denne pjece har givet indblik i, hvordan man rent konkret kan samarbejde med socialøkonomiske virksomheder rundt omkring i kommunerne. Neden for har vi opstillet et par spørgsmål, som man med fordel kan stille sig selv, kolleger og sit byråd.

- Hvilke udfordringer har vi i kommunen i forhold til beskæftigelse eller det sociale område?
- Kan vi pege på 2 – 5 særlige udfordringer, hvor et samspil med en eller flere socialøkonomiske virksomheder kunne være relevant?
- Hvad ville være vores succeskriterium for sådan et samarbejde?
- Vil vi kunne understøtte samarbejdet på andre måder (faciliteter, inddragelse i netværk, indkøb af producerede varer mv.)?

HVEM ER SELVEJE DANMARK

Vi er en brancheforening for over 200 fantastiske selvejende organisationer, herunder socialøkonomiske virksomheder. Vores medlemmer er alle værdibaserede og visionære organisationer, der løfter en stor og vigtig del af velfærdsopgaven i Danmark. I Selveje Danmark arbejder vi hver dag hårdt for at sikre vores medlemmer bedst mulige rammevilkår og varetage deres interesser i forhold til det at være en selvejende organisation.

De fine billeder i denne pjece stammer fra nogle af Selveje Danmarks socialøkonomiske medlemsorganisationer. På næste side kan du læse mere om dem og få et lille indblik i den store mangfoldighed og de mange muligheder, der hersker på det socialøkonomiske område.

Hvis du vil vide mere om socialøkonomi og non-profit sektoren i Danmark kan du læse mere om Selveje Danmark på www.selveje.dk eller skrive til branchedirektør Jon Krog på Jkr@selveje.dk.

---

1. Huset Ventures store systue laver alt indenfor syning og skrædderi og leverer service til flere danske designere. **2.** Nye færdigheder i køkkenet hos KaffeFair. **3.** Godt humør på Grennesmindes smede- og tømrerværksted. **4.** Hele befolkningen er Dansk Råstof.

GRENNESMINDE

Grennesminde er et bo-, arbejds- og uddannelsessted for unge med særlige behov. Grennesminde støtter, huser, uddanner og kvalificerer unge med særlige behov til et aktivt og bidragende samfundsliv i samarbejde med det øvrige arbejdsmarked. Dette gøres gennem flere små industrivirksomheder med fokus på økologi og bæredygtighed.

SPECIALISTERNE

Specialisterne skaber jobmuligheder for mennesker med autisme og andre lignende udfordringer. Specialisterne har både en konsulentafdeling, hvor mennesker med autisme løser opgaver indenfor bl.a. IT-branchen, og en STU for unge med autisme.

SPRINGBRÆT, DANSK RÅSTOF

Springbræt hjælper til job eller uddannelse, og er en del af den socialøkonomiske fond Dansk Råstof. Dansk Råstof driver også Familieprojektet, som hjælper sårbare familier til det gode forældreskab.

KAFFFAIR

KaffeFair udbyder oplæringsforløb for unge der modtager uddannelsesyndelse. Forløbene omfatter praktisk træning i køkkendrift samt undervisning i dansk og matematik. KaffeFair er ejet af Daghøjskolen FOKUS, som hjælper og vejleder unge ud af passiv forsørgelse

BLINDES ARBEJDE

Hos Blindes Arbejde handler det om at skabe beskæftigelse til blinde og svagsynede indenfor håndværk og handel. Der fremstilles produktioner til private husstande, erhvervsvirksomheder og kommunale arbejdspladser, som har behov for koste, børster, tekstiler, kurve mv. Derudover er Blindes Arbejde i gang med udvikling gennem med-design og partnerskaber.

INCITA

Incita arbejder for at udvikle det rummelige arbejdsmarked. Målet er at støtte målgrupper af ledige og sygemeldte med at finde vejen til beskæftigelse, uddannelse og afklaring om deres fremtid på arbejdsmarkedet. Kilden er målrettet voksne, der er ramt af en hjerneskade.

HANS KNUDSEN INSTITUTTET (HKI)

HKI tilbyder bl.a. støttet erhvervsuddannelse, STU og beskæftigelsesforløb. Hos HKI handler det om job og uddannelse - uanset om borgeren er i det interne virksomhedscenter eller i en ordinær virksomhed. Fokus er på at styrke udsattes borgeres kompetencer, så de kan blive en del af arbejdsmarkedet.

HARRESØ KRO, OK-FONDEN

Harresø STU er en del af OK-Centret Jelling Have og tilbyder bl.a. en køkkenlinje, en pedellinje samt almen undervisning og mulighed for at gennemføre Folkeskolens Afgangsprøve. Enghaven tilbyder rammer, som giver beboerne mulighed for at deltage aktivt i eget liv, og den enkelte beboer støttes til at få en struktureret hverdag.

FONDEN HEDEHUSET

Hedehuset er et socialpædagogisk opholdssted for børn og unge i alderen 12-18 år. Udover tilbud om bosted for børn og unge har Fonden Hedehuset også flere forskellige tilbud til voksne, bl.a. et bosted til udviklingshæmmede voksne og flere STU-linjer.

GLAD FONDEN

Glad Fonden startede som en TV-station for og med udviklingshæmmede. I dag har Fonden aktiviteter indenfor medier, køkken- og cafédrift, uddannelse og beskæftigelse, design og kultur. Glad Fonden uddanner og ansætter mennesker med og uden handicap til at producere serviceydelser, produkter, kulturoplevelser samt indhold til forskellige medier.

CAFÉ FRIDA, DEN SOCIALE UDVIKLINGSFOND

Café Frida er et afklaringsstilbud for unge sårbare kvinder i alderen 18 til 30 år, der har brug for støtte til at komme i gang med enten uddannelse eller job. Bag Café Frida står Den Sociale Udviklingsfond, som leverer ydelser, der dækker over botilbud med døgnforanstaltning til mentorordning, socialøkonomiske virksomheder og beskæftigelsesrettede forløb.

HUSET VENTURE

Huset Venture arbejder for at nedbryde barrierer og bane vejen for, at flere mennesker med nedsat arbejdsevne bliver en aktiv del af arbejdsmarkedet. Dette gøres ved at tilbyde alle former for reklame og tryksager, hjemmesider, rumdesign, bogholderi og regnskab, registreringservice, it-salg og -reparation, samt individuel coaching og ressourceforløb.

SELVEJE DANMARK
SLOTSHOLMSGADE 1
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K

T. 3374 6427
KONTAKT@SELVEJE.DK

WWW.SELVEJE.DK